КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МЫЙЗАМЫ

ЗАКОН
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

«Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына өзгөртүүлөрдү жана толуктоолорду киргизүү тууралуу

2013-жылдын 27-июнунда

Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңеши тарабынан кабыл алынган

1-берене. «Билим берүү жөнүндө» Кыргыз Республикасынын Мыйзамына (Кыргыз Республикасынын Жогорку Кеңешинин Жарчысы, 2003-ж., № 8, 323-ст.) төмөнкүдөй өзгөртүүлөр жана толуктоолор киргизилсин:

1. Мамлекеттик тилдеги бүткүл тексти боюнча ар түрдүү жөндөмө формаларындагы «статья» деген сөздөр тиешелүү жөндөмөлөрдөгү «берене» деген сөздөргө алмаштырылсын;

2. 1-берененин 1-бөлүгүндө:

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы экинчи абзац менен толукталсын:

«адъюнктура – аскердик окуу жайларда жогорку квалификациялуу илимий-педагогикалык кадрларды даярдоонун формасы;»;

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы он алтынчы абзац менен толукталсын:

«колледж – базалык жана жогорку деңгээлдеги орто кесиптик билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программаларын ишке ашыруучу орто кесиптик окуу жайы;»;

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы он жетинчи жана он сегизинчи абзацтар менен толукталсын:

«компетенция – окуучуну (окуп жатканды) билим берүүгө карата даярдоодо, белгилүү бир чөйрөдө анын натыйжалуу жемиштүү иши үчүн зарыл болгон алдын ала коюлган социалдык талап (ченем);

компетенттүүлүк – адамдын белгилүү бир кырдаалда (окуу, инсандык жана кесиптик) илимдин ар кандай элементтерин жана жөндөмдөрүн өз алдынча колдонуудагы интеграцияланган жөндөмдүүлүгү;»;

КЫРГЫЗ РЕСПУБЛИКАСЫНЫН
МЫЙЗАМЫ

ЗАКОН
КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

О внесении изменений и дополнений
в Закон Кыргызской Республики «Об образовании»

Принят Жогорку Кенешем Кыргызской Республики 27 июня 2013 года

Статья 1. Внести в Закон Кыргызской Республики «Об образовании» (Ведомости Жогорку Кенеша Кыргызской Республики, 2003 г., № 8, ст. 323) следующие изменения и дополнения:

1. По всему тексту на государственном языке слово «статья» в различных падежных формах заменить словом «берене» в соответствующих падежах.

2. В части 1 статьи 1:

часть дополнить абзацем вторым следующего содержания:

«адъюнктура – форма подготовки научно-педагогических кадров высшей квалификации в военных учебных заведениях;»;

часть дополнить абзацем шестнадцатым следующего содержания:

«колледж – среднее профессиональное учебное заведение, реализующее основные профессиональные образовательные программы среднего профессионального образования базового и повышенного уровня;»;

часть дополнить абзацами семнадцатым и восемнадцатым следующего содержания:

«компетенция – заранее заданное социальное требование (норма) к образовательной подготовке ученика (обучаемого), необходимой для его эффективной продуктивной деятельности в определенной сфере;

компетентность – интегрированная способность человека самостоятельно применять различные элементы знаний и умений в определенной ситуации (учебной, личностной и профессиональной);»;

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы жыйырманчы абзац менен толукталсын:

«толук эмес мектеп – окуп жаткандардын аз контингенти, аралаш класс-комплекти жана окуу сабактарын уюштуруунун бөтөнчө формасы менен жалпы билим берүү мектеби;»;

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы жыйырма бешинчи абзац менен толукталсын:

«жалпы билим берүү мектеби – башталгыч, негизги орто жана орто жалпы билим берүү окуу программаларын, ошондой эле окуп жаткандарга жана тарбияланууучуларга кошумча билим берүүнүн окуу программаларын ишке ашыруучу окуу жайы;»;

отузунчу абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«атайын билим берүү – ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды атайын же жалпы билим берүү уюмдарында окутуу;»;

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы отуз биринчи абзац менен толукталсын:

«орто жалпы билим берүү – коомдо жигердүү социалдык көнүгүүгө жана өз алдынча турмушту тандоого, эмгек ишмердүүлүгүнө, өз алдынча билим алууга жана өзүн өзү жетилтүүгө жөндөмдүү, гармониялуу өнүккөн инсанды тарбиялоого жана окутууга максаттуу багытталган үзгүлтүксүз процесс;»;

бөлүк төмөнкүдөй мазмундагы отуз бешинчи – отуз тогузунчу абзацтар менен толукталсын:

«окуу-тарбиялык комплекси – окуп жаткандарды окутуунун, ар тараптуу маданий-эстетикалык жана дене тарбиялык тарбиялоонун жаңычыл программаларын ишке ашыруу үчүн башка кызыкдар билим берүүчү уюмдарды жана мекемелерди (мектепке чейинки билим берүү уюмдарын, жогорку окуу жайларын, музыкалык, спорттук жана башка уюмдарды жана мекемелерди) жалпы билим берүүчү мектепти өзүнчө бириктирген көп тармактуу окуу жай;

орто окуу жайы – негизги орто, жалпы орто билим берүүнүн жалпы билим берүү окуу программаларын жана техникалык жана кесиптик, маданият жана искусство жаатындагы орто билим берүүдөн кийинки кесиптик окуу программаларын ишке ашыруучу окуу жай;,

мектеп-гимназия – башталгыч, негизги жалпы жана окуп жаткандардын шыгына жана жөндөмдүүлүгүнө жараша гуманитардык тармактар боюнча жалпы орто билим берүүнүн окуу программаларын ишке ашыруучу окуу жай;

мектеп-лицей – башталгыч, жалпы орто жана окуп жаткандардын шыгына жана жөндөмдүүлүгүнө жараша табигый-илимий, физика-математикалык тармактар боюнча жалпы орто билим берүүнүн окуу программаларын ишке ашыруучу окуу жайы;»;

эксперименттик аянтча – жаңы педагогикалык технологияларды жана билим берүү окуу программаларын сыноодон өткөрүү үчүн билим берүү окуу программаларын эксперимент режиминде ишке ашыруучу билим берүүчү уюм;».

3. 10-берененин 2-бөлүгүнүн жетинчи абзацы «берүү режимин» деген сөздөрдөн кийин «, окуучулардын кийиминин формасын» деген сөздөр менен толукталсын.

4. 12-беренеде «(мектептер, лицейлер, гимназиялар)» деген сөздөр «(жалпы билим берүүчү мектеп, окуу-тарбиялык комплекс, автордук окуу-тарбиялык комплекс, мектеп-гимназия, мектеп-лицей, мектеп-комплекс, атайын мектеп (жатак мектеп), жалпы билим берүүчү санатордук мектеп, көмөкчү мектеп, кечки мектеп (кечки жана нөөмөттүк),

часть дополнить абзацем двадцатым следующего содержания:

«неполная школа – общеобразовательная школа с малым контингентом обучающихся, совмещенными класс-комплектами и со специфической формой организации учебных занятий;»;

часть дополнить абзацем двадцать пятым следующего содержания:

«общеобразовательная школа – учебное заведение, реализующее общеобразовательные учебные программы начального, основного общего и среднего общего образования, а также учебные программы дополнительного образования обучающихся и воспитанников;»;

абзац тридцатый изложить в следующей редакции:

«специальное образование – обучение детей с ограниченными возможностями здоровья, осуществляемое в специальных или общеобразовательных организациях;»;

часть дополнить абзацем тридцать первым следующего содержания:

«среднее общее образование – целенаправленный непрерывный процесс воспитания и обучения гармонично развитой личности, способной к активной социальной адаптации в обществе и самостоятельному жизненному выбору, трудовой деятельности, к самообразованию и самосовершенствованию;»;

часть дополнить абзацами тридцать пятым – тридцать девятым следующего содержания:

«учебно-воспитательный комплекс – многопрофильное учебное заведение, объединяющее в себе общеобразовательную школу с другими заинтересованными образовательными организациями и учреждениями (дошкольными образовательными организациями, высшими учебными заведениями, музыкальными, спортивными и другими организациями и учреждениями) для реализации инновационных программ обучения, всестороннего культурно-эстетического и физического воспитания обучающихся;

училище – учебное заведение, реализующее общеобразовательные учебные программы основного среднего, среднего общего образования и профессиональные учебные программы технического и профессионального, послесреднего образования в области культуры и искусства;

школа-гимназия – учебное заведение, реализующее общеобразовательные учебные программы начального, основного общего и по гуманитарным профилям среднего общего образования в соответствии со склонностями и способностями обучающихся;

школа-лицей – учебное заведение, реализующее общеобразовательные учебные программы начального, среднего общего образования и по естественнонаучным, физико-математическим профилям среднего общего образования в соответствии со склонностями и способностями учащихся;

экспериментальная площадка – образовательная организация, реализующая образовательные учебные программы в режиме эксперимента для апробации новых педагогических технологий и образовательных учебных программ;».

3. Абзац седьмой части 2 статьи 10 после слов «занятий обучающихся» дополнить словами «, форма одежды учащихся».

жалпы билим берүүчү сырттан окуу мектеби, эксперименттик аянтчасы менен мектеп, толук эмес мектеп)» деген сөздөргө алмаштырылсын.

5. 14-берененин 1-бөлүгүндө «(кечки» деген сөздөн кийин «жана нөөмөттүк» деген сөздөр менен толукталсын.

6. Мыйзам төмөнкүдөй мазмундагы 15^1-берене менен толукталсын:

«15^1-берене. Мектепке даярдоо программасы

Мектепке чейинки билим берүүгө тартылбаган балдардын тең старттык мүмкүнчүлүктөрүн камсыз кылуу үчүн жалпы билим берүүчү уюмдардын алдында 5 - 7 жаштагы балдарды мектепке даярдоо боюнча республикалык бюджеттен каржыланган программалар ишке ашырылат.».

7. 17-берене төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«17-берене. Кошумча билим берүү

Окуп жаткандарга жана тарбияланууучуларга кошумча билим берүү билим берүү уюмдарында, ошондой эле кошумча билим берүү уюмдарында акысыз же акылуу (ыктыярдуу) негизде жүзөгө ашырылат.

Мамлекет кошумча билим берүүнүн мамлекеттик билим берүү уюмдарын каржылоону Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте камсыз кылат.

Акылуу негизинде кошумча билим берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдүн тартиби жана шарттары Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат.

Кошумча билим берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөргө, анын ичинде билим берүү программаларынын, атайын курстардын мазмунуна карата талаптар ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) менен билим берүү уюмдарынын ортосунда келишимдерди түзүүдө тараптар тарабынан аныкталат.

Кошумча билим берүү боюнча кызмат көрсөтүүлөрдөн түшкөн каражаттар билим берүү уюму тарабынан ушул мамлекеттик билим берүү уюмунун камкорчулук кеңеши менен макулдашуу боюнча сарпталат.

Мамлекеттик жана муниципалдык жалпы билим берүү уюмдарында акылуу негизиндеги класстарды түзүүгө жол берилбейт.».

8. 27-берененин 3-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«Ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) төмөнкүлөргө милдеттүү:

–негизги билим алууда балдардын жашоосу, окуусу жана алардын шыгын өөрчүтүү үчүн талаптагыдай шарттарды түзүүгө, алардын дене-боюнун жана психикалык саламаттыгына дайыма кам көрүүгө;

–баланын ар намысын ызаттоого, эмгекти сүйүүгө, мээримдүүлүк жана боорукердик сезимдерин ойготууга, үй-бүлөгө, жашы боюнча улууларга, мамлекеттик жана эне тилге, элдик үрп-адаттарга, салттарга ызаттоо менен мамиле жасоого тарбиялоого;

4. В статье 12 слова «(школы, лицеи, гимназии)» заменить словами «(общеобразовательная школа, учебно-воспитательный комплекс, авторский учебно-воспитательный комплекс, школа-гимназия, школа-лицей, школа-комплекс, специальная школа (интернат), общеобразовательная санаторная школа, вспомогательная школа, вечерняя школа (вечерняя и сменная), заочная общеобразовательная школа, школа с экспериментальной площадкой, неполная школа)».

5. Часть 1 статьи 14 после слова «(вечерней» дополнить словами «и сменной».

6. Закон дополнить статьей 15^1 следующего содержания:

«Статья 15^1. Программа предшкольной подготовки

Для обеспечения равных стартовых возможностей детей, не охваченных дошкольным образованием, при общеобразовательных организациях реализуются программы по предшкольной подготовке детей 5 – 7 лет, финансируемые из республиканского бюджета.».

7. Статью 17 изложить в следующей редакции:

«Статья 17. Дополнительное образование

Дополнительное образование обучающихся и воспитанников осуществляется в образовательных организациях, а также организациях дополнительного образования на бесплатной или платной (добровольной) основе.

Государство обеспечивает финансирование государственных образовательных организаций дополнительного образования в порядке, установленном законодательством Кыргызской Республики.

Порядок и условия предоставления дополнительных образовательных услуг на платной основе определяются Правительством Кыргызской Республики.

Требования к оказанию дополнительных образовательных услуг, в том числе к содержанию образовательных программ, специальных курсов, определяются сторонами при заключении договоров между родителями (законными представителями) и образовательной организацией.

Средства, поступившие от оказания дополнительных образовательных услуг, расходуются образовательной организацией по согласованию с попечительским советом данной государственной образовательной организации.

Создание классов в государственных и муниципальных общеобразовательных организациях на платной основе не допускается.».

8. Часть 3 статьи 27 изложить в следующей редакции:

«Родители (законные представители) обязаны:

-создать детям надлежащие условия для жизни, учебы, развития их способностей, для получения ими основного образования, постоянно заботиться о их физическом и психическом здоровье;

–элдин улуттук, тарыхый, маданий баалуулуктарын урматтоого, тарыхый-маданий мурастарга жана айлана чөйрөгө аяр мамиле жасоого, Ата мекенди сүйүүгө тарбиялоого;

–жалпы билим берүү уюму менен үзгүлтүксүз кызматташууну (ата-энелер чогулуштарына катышуу, мугалимдердин баланы окутуу жана тарбиялоо боюнча педагогдордун сунуштамаларын аткаруу) колдоого;

–ата-энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) билим берүү уюмунун аймагынан сырткары, окуудан тышкары убакта болгон балдардын саламаттыгы жана өмүрү үчүн толук жоопкерчилик тартышат.».

9. 29-берененин 2-бөлүгүнүн алтынчы абзацы төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«–балдарга карата эмоциялык, психикалык, дене-бой зомбулугун колдонууга жол бербөөгө.».

10. 33-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй редакцияда баяндалсын:

«Мамлекет курагына, жынысына, этностук жана диний таандуулугуна, окуудагы жетишкендиктерине, социалдык-экономикалык статусуна карабастан балдарды жалпы билим берүү процессине тартуу боюнча аларды социалдык жактан коргоо саясатын жүргүзөт жана жетим балдарды, ошондой эле ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды мамлекеттик камсыздоого алат.».

11. 36-берененин 1-бөлүгү төмөнкүдөй мазмундагы жетинчи жана сегизинчи абзацтар менен толукталсын:

«–мектепке чейинки жана мектеп жашындагы балдарды туруктуу эсепке алууну жүзөгө ашыруу;

–балдарды жалпы билим берүү уюмдарына жана алардын иш жүзүндө жашаган жерлерине жеткирүүнү уюштуруу.».

12. 45-берене төмөнкүдөй мазмундагы 2-бөлүк менен толукталсын:

«Жалпы билим берүүчү уюмдарда окуу китептерин ижаралоо Кыргыз Республикасынын мыйзамдарында белгиленген тартипте жүзөгө ашырылат.».

2-берене. Ушул Мыйзам расмий жарыяланган күндөн тартып күчүнө кирет.

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү өзүнүн ченемдик укуктук актыларын ушул Мыйзамга ылайык келтирсин.

Кыргыз Республикасынын
Президенти **А. Атамбаев**

Бишкек ш.
2013-жылдын 30-июлу № 176

–уважать достоинство ребенка, воспитывать трудолюбие, чувство доброты, милосердие, почтительное отношение к семье, старшим по возрасту, государственному и родному языкам, народным традициям и обычаям;

–воспитывать уважение к национальным, историческим, культурным ценностям народа, бережное отношение к историко-культурному наследию и окружающей среде, любовь к Отчизне;

–поддерживать постоянное сотрудничество с общеобразовательной организацией (посещать родительские собрания, выполнять рекомендации педагогов по обучению и воспитанию ребенка);

–родители (законные представители) несут полную ответственность за здоровье и жизнь детей, находящихся вне территории образовательной организации, во внеучебное время.».

9. Абзац шестой части 2 статьи 29 изложить в следующей редакции:

«–не допускать применение эмоционального, психического, физического насилия в отношении детей.».

10. Часть 1 статьи 33 изложить в следующей редакции:

«Государство проводит политику социальной защиты детей по вовлечению их в общеобразовательный процесс независимо от возраста, пола, этнической и религиозной принадлежности, учебных достижений, социально-экономического статуса и берет на государственное обеспечение детей-сирот, а также детей с ограниченными возможностями здоровья.».

11. Часть 1 статьи 36 дополнить абзацами седьмым и восьмым следующего содержания:

«–осуществление систематического учета детей предшкольного и школьного возраста;

–организация подвоза детей в общеобразовательные организации и в места их фактического проживания.».

12. Статью 45 дополнить частью 2 следующего содержания:

«Аренда учебников в общеобразовательных организациях осуществляется в установленном законодательством Кыргызской Республики порядке.».

Статья 2. Настоящий Закон вступает в силу со дня официального опубликования.

Правительству Кыргызской Республики привести свои нормативные правовые акты в соответствие с настоящим Законом.

Президент
Кыргызской Республики **А. Атамбаев**

г. Бишкек
30 июля 2013 года № 176